

Cauza C-168/21**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

16 martie 2021

Instanța de trimitere:

Cour de cassation (Franța)

Data deciziei de trimitere:

26 ianuarie 2021

Recurent:

Procureur général près la cour d'appel d'Angers (Procurorul general de pe lângă Curtea de Apel din Angers)

I. Obiectul și datele recursului:

- 1 Prin hotărârea din 9 octombrie 2009, Corte di appello di Genova [Curtea de Apel din Genova, Italia] l-a condamnat pe KL la pedeapsă cu închisoarea pentru patru infracțiuni săvârșite cu ocazia manifestațiilor împotriva summitului G8.
- 2 A fost aplicată pedeapsa închisorii cea mai grea (10 ani) pentru infracțiunea de „devastazione e saccheggio” (devastare și jaf) (articolul 419 din Codice penale; Codul penal italian), constituită din șapte fapte care decurg din aceeași acțiune infracțională, și anume:
  - 1) degradarea de amenajări urbane și de proprietăți publice;
  - 2) degradarea și jaful comis asupra unui șantier de construcție;
  - 3) distrugerea localurilor instituției de credit „Credito Italiano”;
  - 4) distrugerea prin incendiere a unui vehicul Fiat Uno;
  - 5) distrugerea prin incendiere a localurilor institutului de credit „Carige”;
  - 6) distrugerea prin incendiere a unui vehicul Fiat Brava;

- 7) degradarea și jaful săvârșit asupra unui supermarket.
- 3 La Corte suprema di cassazione [Curtea Supremă de Casație, Italia] a respins recursul lui KL.
- 4 La 6 iunie 2016, autoritățile judiciare italiene au emis împotriva lui KL un mandat european de arestare în scopul executării pedepselor cu închisoarea.
- 5 Prin hotărârea din 4 noiembrie 2020, chambre de l’instruction d’Angers [Camera de instrucție din Angers, Franța] a refuzat, în esență, predarea lui KL autorităților italiene pentru executarea mandatului european de arestare în măsura în care a fost emis pentru executarea pedepsei de 10 ani de închisoare pronunțate pentru devastare și jaf.
- 6 Camera de instrucție a arătat astfel că două dintre faptele care constituie această infracțiune nu puteau constitui o faptă penală în Franța, și anume, pe de o parte, degradarea localurilor Credito Italiano (fapta nr. 3), pe de altă parte, deteriorarea prin incendiere a vehiculului Fiat Brava (fapta nr. 6).
- 7 Pe de o parte, KL se afla pur și simplu în apropierea instituției financiare în timp ce alte persoane care aparțineau aceluiași grup săvârșeau fapte de distrugere, pe de altă parte, în ceea ce privește distrugerea și incendierea vehiculului, KL a fost văzut doar „în apropierea mașinii” cu o bătă în mână.
- 8 Camera de instrucție a concluzionat, așadar, că, pentru aceste două fapte, condiția dublei incriminări nu este îndeplinită în lipsa participării personale a KL la un act material incriminat în dreptul francez.
- 9 Întrucât cele șapte fapte au fost analizate de instanța italiană ca formând un ansamblu indisociabil, condiția dublei incriminări impune înlăturarea tuturor faptelor indisociabile sancționate sub calificarea de devastare și jaf conform articolului 419 din Codul penal italian.
- 10 Procurorul general din Angers a introdus recurs împotriva acestei hotărâri.

II. Dreptul Uniunii:

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

- 11 Articolul 49, intitulat „Principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor” prevede:

„[...]”

(3) Pedepsele nu trebuie să fie disproporționate față de infracțiune. ”

Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (2002/584/JAI)

- 12 Articolul 2 , intitulat „Domeniul de aplicare a mandatului european de arestare” prevede:

„[...]”

(4) Pentru alte infracțiuni decât cele prevăzute la alineatul (2), predarea poate fi subordonată condiției ca faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare să constituie o infracțiune, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, oricare ar fi elementele constitutive sau calificarea acesteia.”

- 13 Articolul 4, intitulat „Motive de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare” prevede:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare:

1. atunci când, într-unul dintre cazurile prevăzute la articolul 2 alineatul (4), fapta care stă la baza mandatului european de arestare nu constituie o infracțiune, în conformitate cu dreptul statului membru de executare; [...]”

III. Recursul procurorului general din Angers:

- 14 Procurorul apreciază în special că, în cazul în care camera de instrucție considera că cele două infracțiuni de degradare a instituției Credito Italiano și de distrugere și incendiere a vehiculului Fiat Brava nu întruneau elementele constitutive, îi revenea sarcina de a verifica numai dacă pedeapsa pronunțată nu depășea maximumul pedepsei aplicate pentru infracțiunile pentru care exista o dublă incriminare.
- 15 Cu privire la acest aspect, avocatul general de pe lângă Cour de cassation [Curtea de Casație] adaugă, la rândul său, că, în primul rând, împrejurarea că cel puțin una dintre cele șapte fapte reținute împotriva lui KL pentru infracțiunea de devastare și jaf nu poate fi pedepsită potrivit dreptului penal francez, nu permite să se concluzioneze că nu este îndeplinită condiția dublei incriminări pentru această infracțiune. Astfel, în opinia sa, răspunderea penală a lui KL ar fi putut fi angajată în Franța sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de degradare sau de furt pentru celelalte cinci fapte reținute ca infracțiune de devastare și jaf și nu se contestă că aceste fapte sunt suficiente pentru a caracteriza această infracțiune, potrivit dreptului italian.
- 16 În al doilea rând, acesta susține că raționamentul camerei de instrucție, întemeiat pe caracterul indisociabil al faptelor reținute ca infracțiune de devastare și jaf, o determină să aprecieze în ce condiții această infracțiune trebuie considerată ca

întrunind elementele constitutive potrivit dreptului italian, ceea ce excede rolul său în cadrul controlului dublei incriminări.

- 17 În sfârșit, acesta arată că soluția care constă în refuzul predării pentru executarea pedepsei pronunțate pentru devastare și jaf echivalează cu asigurarea impunității persoanei în cauză pentru toate faptele astfel sancționate, în condițiile în care, pentru cea mai mare parte dintre acestea, nu se discută că predarea ar fi fost posibilă și că o sancțiune ar fi fost justificată.
- 18 În această privință, el se prevalează de jurisprudența Cour de cassation [Curții de Casație] potrivit căreia predarea unei persoane căutate în temeiul unui mandat european de arestare poate fi acordată atunci când condamnarea la o pedeapsă unică a fost pronunțată pentru cel puțin una dintre infracțiunile care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolele 695-12 și 695-23 din Codul de procedură penală (care figurează în capitolul consacrat mandatului european de arestare) și nu depășește maximul pedepsei aplicate pentru infracțiunile care pot conduce la predare.
- 19 Acesta susține că soluția reținută trebuie să se aplice și în cazul condamnării pentru o infracțiune unică, caracterizată prin mai multe acte materiale, dintre care o parte nu ar putea conduce la predarea sa.

IV. Aprecierea efectuată de Cour de cassation [Curtea de Casație]:

- 20 Recursul ridică probleme privind condiția dublei incriminări și aplicarea de către statul de executare a principiului proporționalității.

Cu privire la condiția dublei incriminări

- 21 Articolul 2 alineatul (4) din Decizia-cadru 2002/584/JAI permite statului de executare, în ceea ce privește alte infracțiuni decât cele care sunt menționate în lista celor treizeci și două de infracțiuni prevăzute la alineatul (2) al acestui articol, să supună predarea condiției ca faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare să constituie o infracțiune în conformitate cu dreptul statului membru de executare, oricare ar fi elementele constitutive sau calificarea acesteia.
- 22 În mod corelativ, articolul 4 din aceeași decizie-cadru, referitor la motivele de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare, prevede, la alineatul (1), posibilitatea autorității judiciare de executare de a refuza executarea mandatului european de arestare atunci când condiția dublei incriminări nu este îndeplinită.
- 23 Rezultă din jurisprudența Curții de Justiție (Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, punctul 38) că, în cadrul aprecierii dublei incriminări, autorității competente din statul de executare îi revine sarcina de a verifica dacă elementele materiale ale infracțiunii, astfel cum sunt reflectate în hotărârea judecătorească pronunțată de autoritatea competentă din statul emitent,

ar fi de asemenea, ca atare, în ipoteza în care ar fi avut loc pe teritoriul statului de executare, pasibile de o sancțiune penală pe acest teritoriu.

- 24 Curtea de Justiție precizează că, întrucât condiția dublei incriminări constituie o excepție de la regula de principiu a recunoașterii hotărârii judecătorești și a executării pedepsei, domeniul de aplicare al temeiului de refuz al recunoașterii hotărârii judecătorești și al executării pedepsei, întemeiat pe lipsa dublei incriminări, astfel cum este vizat la articolul 9 alineatul (1) litera (d) din Decizia-cadru 2008/909, trebuie interpretat în mod strict, în scopul limitării cazurilor de nerecunoaștere și de neexecutare (Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, punctul 46).
- 25 În sfârșit, aceasta precizează că o corespondență perfectă nu este necesară nici între elementele constitutive ale infracțiunii, astfel cum este descrisă de dreptul statului emitent și de cel al statului de executare, nici în denumirea sau în clasificarea acestei infracțiuni potrivit legislațiilor naționale respective (Hotărârea din 11 ianuarie 2017, Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, punctul 35).
- 26 În speță, KL a fost condamnat la 10 ani de închisoare pentru devastare și jaf în urma săvârșirii a șapte fapte de degradare sau jaf. Camera de instrucție a cour d'appel d'Angers [Curții de Apel din Angers] a concluzionat că două dintre aceste fapte nu puteau fi incriminate în dreptul francez. Aceasta a reținut, în schimb, că cinci dintre faptele de degradare puteau fi incriminate în Franța drept furt cu degradare săvârșit de două sau mai multe persoane împreună.
- 27 În dreptul italian, infracțiunea de devastare și jaf are în vedere acte de distrugere și de degradare multiple și masive care produc nu numai un prejudiciu proprietarilor bunurilor respective, ci aduc și atingere ordinii publice, punând în pericol desfășurarea normală a vieții civile.
- 28 În dreptul penal francez, faptul de a pune în pericol ordinea publică prin distrugerea masivă a unor bunuri mobile sau imobile nu este incriminat în mod specific. Sunt incriminate numai distrugerile, degradările, furtul cu degradare săvârșite eventual de două sau mai multe persoane împreună, de natură să cauzeze un prejudiciu proprietarilor bunurilor.
- 29 Prin urmare, se pune problema dacă această atingere adusă ordinii publice pe care Curtea de Apel din Genova și Curtea Supremă de Casație italiană au reținut-o împotriva lui KL ca un element esențial al infracțiunii de devastare și jaf este relevant pentru aprecierea condiției dublei incriminări.
- 30 Deși nu este necesară o corespondență perfectă între elementele constitutive ale infracțiunii în dreptul italian și în dreptul francez, atingerea adusă ordinii publice apare totuși ca un element esențial al infracțiunii de devastare și jaf.
- 31 Rezultă că, în această ipoteză, aplicarea principiului dublei incriminări nu pare să se impună cu o asemenea evidență încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile.

- 32 Cu privire la acest aspect, Curtea de Casație va adresa Curții de Justiție primele două întrebări preliminare enunțate mai jos.

Cu privire la aprecierea proporționalității unui mandat european de arestare de către statul membru de executare

- 33 În cazul în care principiul dublei incriminări nu împiedică predarea, se pune problema proporționalității pedepsei pentru care este solicitată predarea numai în raport cu faptele pentru care este îndeplinită condiția dublei incriminări.
- 34 Din jurisprudența Curții de Justiție rezultă că principiul recunoașterii reciproce, care stă la baza economiei Deciziei- cadru 2002/584, presupune, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din aceasta, ca statele membre să fie în principiu obligate să dea curs unui mandat european de arestare. (Hotărârea din 6 octombrie 2009, Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, punctul 57).
- 35 Astfel, acestea din urmă, pe de o parte, nu pot refuza să execute un asemenea mandat decât în cazurile de neexecutare prevăzute la articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru și, pe de altă parte, nu pot supune executarea acestuia decât condițiilor definite la articolul 5 (Hotărârea din 16 iulie 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, punctul 36).
- 36 În această privință, trebuie să se observe că decizia-cadru privind mandatul european de arestare nu conține nicio dispoziție care să permită statului membru de executare să refuze predarea persoanei în cauză pentru motivul că pedeapsa pronunțată de statul emitent ar părea disproporționată în raport cu faptele pentru care a fost cerută predarea.
- 37 Prin urmare, chiar dacă statul membru de executare consideră că există dificultăți serioase în ceea ce privește proporționalitatea mandatului european de arestare, acesta nu poate refuza, pentru acest motiv, să dispună predarea persoanei căutate în vederea executării pedepsei pronunțate de statul membru emitent.
- 38 Deși, în principiu, revine statului emitent sarcina de a verifica proporționalitatea mandatului european de arestare înainte de emiterea sa, ceea ce este de natură să consolideze principiul recunoașterii reciproce, această verificare nu permite să se prevină nerespectarea principiului proporționalității atunci când, precum în speță, mandatul de arestare a fost emis pentru executarea unei pedepse aplicate pentru o infracțiune unică caracterizată prin mai multe fapte, dar dintre care numai unele constituie o infracțiune în raport cu dreptul statului membru de executare.
- 39 Astfel, în această ipoteză, pedeapsa pronunțată de statul emitent va fi executată în totalitate, chiar dacă predarea pentru anumite fapte sancționate cu această pedeapsă este exclusă.
- 40 În consecință, deși mandatul putea fi proporțional la momentul emiterii sale, nu este exclus ca acesta să nu mai fie proporțional la momentul punerii sale în executare.

- 41 Or, din articolul 1 alineatul (3) coroborat cu considerentul (12) al Deciziei-cadru privind mandatul european de arestare rezultă că drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale, reflectate în cartă, trebuie respectate în cadrul mandatului european de arestare.
- 42 În această privință, articolul 49 alineatul (3) din cartă stabilește principiul că pedepsele nu trebuie să fie disproporționate față de infracțiune.
- 43 Curtea de Casație va formula cu privire la acest aspect cea de a treia întrebare preliminară.

V. Cu privire la cererea de aplicare a procedurii accelerate:

- 44 Ținând seama de interpretarea solicitată care poate avea consecințe generale, atât pentru autoritățile chemate să coopereze în cadrul mandatului european de arestare, cât și cu privire la drepturile persoanei căutate, care se află într-o situație de incertitudine, a obligației autorității judiciare de executare de a se pronunța în cele mai bune condiții posibile cu privire la cererea de predare care i-a fost adresată, oferindu-i astfel posibilitatea de a se conforma, în cel mai scurt timp, obligațiilor care îi revin în temeiul Deciziei-cadru 2002/584/JAI și al măsurii restrictive de libertate (control judiciar) care îl vizează pe KL în prezenta procedură, este necesar să se solicite aplicarea procedurii accelerate prevăzute la articolul 23a din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și la articolul 105 și următoarele din Regulamentul de procedură al Curții menționate.

VI. Întrebările adresate:

- 45 Curtea de Casație adresează următoarea întrebare :
1. Articolul 2 alineatul (4) și articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretate în sensul că condiția dublei incriminări este îndeplinită într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care se solicită predarea pentru acte care au fost calificate, în statul emitent, drept devastare și jaf constând în fapte de devastare și de jaf de natură să aducă atingere ordinii publice atunci când în statul de executare sunt incriminate infracțiunile de furt cu degradare, distrugere, degradare care nu necesită acest element de încălcare a ordinii publice?
  2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, articolul 2 alineatul (4) și articolul 4 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretate în sensul că instanța din statul de executare poate refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când constată că persoana în cauză a fost condamnată de autoritățile judiciare ale statului emitent la această pedeapsă pentru săvârșirea unei infracțiuni unice a cărei prevenire viza diferite fapte, dar numai o parte din aceste fapte constituie o infracțiune din perspectiva statului de executare? Trebuie să se facă distincție după cum

autoritățile statului emitent au considerat că aceste fapte diferite sunt sau nu separabile?

3. Articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale impune autorității judiciare a statului membru de executare să refuze executarea unui mandat european de arestare atunci când, pe de o parte, acesta a fost emis în scopul executării unei pedepse unice pentru sancționarea unei infracțiuni unice și, pe de altă parte, ținând cont că anumite fapte pentru care a fost pronunțată această pedeapsă nu constituie o infracțiune în conformitate cu dreptul statului membru de executare, predarea poate fi acordată doar pentru o parte din aceste fapte?

DOCUMENT DE LUCRU